

Казус № 2:

Йордан Йорданов работел по безсрочен трудов договор като „шофьор на товарен автомобил международни превози“, с място на работа – територията на държави-членки от Европейския съюз, при работодателя „Транзит“ ЕООД със седалище гр. София.

На 22.02.2016 г. Йорданов трябвало да осъществи превоз на стоки по направление Варна – Букурещ с товарен автомобил „Ивеко“, с рег. № В1111ВВ, като на изхода на гр. Варна спрял на бензиностанция, за да зареди гориво. При излизането си от нея Йорданов не спрял на знак „Стоп“, при което лек автомобил „БМВ Х6“ с рег. № В222ВВ, управляван от Георги Георгиев, движещ се с превишена скорост, се блъснал в страничната част на товарния автомобил от страната на водача. В резултат на инцидента настъпила смъртта на Йорданов. Било образувано наказателно производство, приключило с осъдителна присъда, с която Георги Георгиев бил осъден на две години лишаване от свобода. Водачът на лекия автомобил имал сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при Застрахователно дружество „Надежда“ АД със седалище гр. София, валидна към датата на ПТП.

На 23.02.2020 г. Иванка Йорданова - майка на починалия Йорданов, предявила иск пред Варненския районен съд срещу „Транзит“ ЕООД за обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на сина ѝ, в размер на 50 000 лв., ведно със законната лихва, считано от датата на исковата молба до окончателното изплащане на обезщетението.

В срока за отговор на исковата молба ответникът „Транзит“ ЕООД направил възражение за родова неподсъдност на спора, като поискал делото да се изпрати на Окръжен съд - Варна. Поискал привличане на Застрахователно дружество „Надежда“ АД като трето лице-помагач на негова страна и предявил обратен иск срещу него. Твърдял, че Иванка Йорданова не е материалноправно легитимирана да предяви иск срещу „Транзит“ ЕООД, тъй като помежду им нямало никакво правоотношение. Отделно от това твърдял, че е налице съпричиняване на вредата, защото Йорданов не е спрял на знак „Стоп“, както и че Георги Георгиев е виновен за инцидента, поради което ответникът не следвало да отговаря пред никого.

Въпроси и отговори:

1. Каква е правната квалификация на предявения от Иванка Йорданова иск?

Предявеният иск намира правното си основание в разпоредбата чл. 200 от КТ.

2. Основателно ли е възражението на ответника „Транзит“ ЕООД за родова неподсъдност на спора и защо?

Възражението за родова неподсъдност на спора е неоснователно. Отговорността по чл. 200 от КТ изключва отговорността по чл. 49 от ЗЗД. Искът с правно основание чл. 200 от КТ е подсъден на районен съд независимо от цената на иска на основание чл. 103 от ГПК, тъй като съставлява трудов спор по Кодекса на труда – аргумент чл. 104, т. 4 от ГПК вр. чл. 357 от КТ (в този смисъл и Решение № 111 от 27.05.2011 г. на ВКС, IV г.о.).

3. С какъв акт следва да се произнесе съдът по възражението на ответника за неподсъдност на спора, подлежи ли същият на обжалване, на какво основание, пред кой съд и в какъв срок?

Актът е определение, който на основание чл. 274, ал. 1, т. 2 вр. чл. 121 от ГПК подлежи на обжалване с частна жалба в едноседмичен срок пред окръжен съд, в случая ВОС – чл. 275 от ГПК относно срока и реда. На обжалване подлежи, както определението, с което се уважава отвода за родова неподсъдност на спора (респективно делото се прекратява и изпраща на родово компетентния съд), така и определението, с което те се оставят без уважение.

4. С какъв акт следва да се произнесе съдът по искането за привличане на третото лице, подлежи ли същият на обжалване, на какво основание, пред кой съд и в какъв срок?

Съдът се произнася с определение. Когато искането се уважава и се конституира третото лице помагач, актът на съда не подлежи на обжалване, като правилността му се проверява по реда на инстанционния контрол с крайния съдебен акт по същество на спора. Определението, с което се оставя без уважение искането за допускане участие на ТЛП подлежи на обжалване с частна жалба в едноседмичен срок от връчването му пред ВОС на основание чл.220 от ГПК.

5. Основателно ли е възражението на ответника относно материалноправната легитимацията на Иванка Йорданова да предяви иск срещу него и защо?

Възражението е неоснователно. Родителите, като близки на починалия работник, са легитимирани да предявяват иски за обезщетение за неимуществени вреди срещу работодателя, настъпили в резултат на трудова злополука. С Тълкувателно решение № 1/2016 г. от 21.06.2018 г. на ОСНГТК на ВКС по тълк.д. № 1/2016 г., е прието, че материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление

№ 4 от 25.05.1961 г. на Пленума на ВС, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. В тази връзка претенцията по чл. 200, ал. 1 КТ не се основава на наследствени права, съгласно правилата за наследяване по Закона за наследството, а на лично претърпени неимуществени вреди от смъртта на пострадал при трудова злополука, а както вече бе посочено в т. 2 от Постановление № 4 от 25.05.1961 г. на Пленума на Върховния съд на Република България, при смърт на пострадалия при непозволено увреждане, каквото безспорно е трудова злополука, кръгът на лицата, които имат право на обезщетение за неимуществени вреди, се определя от съда по справедливост, без оглед наследствените им права.

6. Основателно ли е възражението на ответника, че следва да се освободи от отговорност, тъй като Йорданов е допринесъл за инцидента и защо?

Възражението е неоснователно. При доказано съпричиняване на вредата от пострадалия обезщетението може да се намали, но не и да се изключи отговорността – чл. 201, ал. 2 от КТ.

7. Основателно ли е възражението, че ответникът не следва да отговаря, тъй като ПТП е причинено виновно от Георги Георгиев и защо? Има ли значение за делото постановената осъдителна присъда спрямо Георгиев?

Възражението е неоснователно, тъй като отговорността по чл. 200 КТ е обективна и безвиновна. Работодателят отговаря независимо от това дали други лица виновно са причинили вредата. Осъдителната присъда съгласно чл. 300 ГПК е задължителна за гражданския съд, който разглежда последиците от деянието, относно това, дали е извършено деянието, неговата противоправност и виновността на дееца.